৭) পাঠক, ৰমেশ, (১৯৯০) ঃ *আধুনিক ভাষাবিজ্ঞান পৰিচয়*; ডিব্ৰুগড় ঃ বনলতা।

৮) মহন্ত, পোনা (অনুবাদ), (২০১৪) ঃ *ফার্ডিনাণ্ড দ্য চচ্যুৰৰ সাধাৰণ ভাষাবিজ্ঞান পাঠ*; গুৱাহাটী ঃ পাণবজাৰ।

ইংৰাজী গ্ৰন্থ

৯) R.H.Robins (1997). *A Short History of Linguistics*. London: Routledge .

৪.৬ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ *মহাভাষ্য।*

২ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ খ্ৰাক্সে *টেক্‌নো গ্ৰামাটিকা (Tekne Grammatike)* নামৰ ব্যাকৰণ ৰচনা কৰি গ্ৰীক ভাষা-চিন্তাক পোন প্ৰথম পদ্ধতিগত ৰূপ প্ৰদান কৰে।

৩ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ মাৰ্কাছ টেৰেণ্টিয়াছ ভাৰ্ৰো (Marcus Terentius Varro, খ্ৰীঃপূঃ ১১৬-২৭)ৰে চাব্বিশটা খণ্ডযুক্ত *দ্য লিংগুৱা লেটিনা (De Lingua Latina)* নামৰ ব্যাকৰণখনৰে লেটিন ভাষাত ব্যাকৰণ চর্চাৰ পাতনি মেলে।

৪ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰথমখন ব্যাকৰণ প্ৰকাশ পায় ১৫৮৬ খ্ৰীঃত।

৫ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ ইউল্‌হেম ভন হামব'ল্ট (Wilhem Von Humboldt, ১৭৬৭-১৮৩৫ খ্ৰীঃ)।

৬ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ চমস্কিৰ ১৯৫৭ চনত প্ৰকাশিত বিশ্ববিখ্যাত গ্ৰন্থ *Syntactic Structure*-ৰ জৰিয়তে বিশ্বৰ ভাষা-বিজ্ঞান চর্চাত আলোড়ন তুলিবলৈ সক্ষম হয়।

৪.৭ আৰ্হি প্ৰশ্ন

বস্তুধর্মী প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ ঃ তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখক—

ক) ভাষা অধ্যয়নৰ প্ৰধান স্তৰ তিনিটা কি কি?

খ) *অষ্টাধ্যায়ী*ৰ আন এটা নাম কি?

গ) কোনে কোনে গ্ৰীক বাক্যতত্ত্বৰ পোন প্ৰথম পদ্ধতিগত বিশ্লেষণ আগবঢ়ায়?

প্ৰশ্ন ২ ঃ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ নির্ণয় কৰক—

ক) ৰোমৰ সম্ৰাট জুলিয়াছ ছিজাৰেও (খ্ৰীঃপূঃ ১০০-৪৪) সামৰিক অভিযানৰ মাজে

মাজে পোৱা আজৰি সময়ত ব্যাকৰণ সম্পৰ্কীয় লেখা-মেলা কৰাৰ জনশ্রুতি প্রচলিত আছে।

খ) বিংশ শতিকাৰ পাশ্চাত্য জগতত আৰম্ভ হোৱা ভাষা অধ্যয়নক 'ভাষাতত্ত্ব' (Philology) নামেৰে বুজোৱা হয়।

চুটি প্রশ্ন (১৫০ টা শব্দৰ ভিতৰত উত্তৰ লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ প্রাচীন ইউৰোপীয় ভাষা-চিন্তাৰ এক চমু পৰিচয় দাঙি ধৰক।

প্রশ্ন ২ ঃ আধুনিক ভাষাবিজ্ঞানৰ পিতৃ পুৰুষ বুলিলে কাক বুজায়? সেই গৰাকী পণ্ডিতৰ সময়ৰ পৰা ইউৰোপ আৰু আমেৰিকাত ভাষা চর্চাৰ এটি থুলমূল আভাস দিয়ক।

প্রশ্ন ৩ ঃ চমুটোকা লিখক—

(ক) ভাষা-চর্চাৰ মধ্যযুগ (খ) নৱজাগৰণ যুগৰ ভাষা-চর্চা

ৰচনাধর্মী প্রশ্ন (৩০০-৫০০ শব্দৰ ভিতৰত উত্তৰ লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ ভাষা অধ্যয়ন প্রক্রিয়াত 'ভাষাতত্ত্ব' (Philology) অভিধাৰ প্রয়োগ ক'ত কিদৰে আৰম্ভ হ'ল? ইয়াক সৰবৰহী কৰাত কোন কেইগৰাকী পণ্ডিতে বিশেষ ভূমিকা পালন কৰিলে আলোচনা কৰক।

প্রশ্ন ২ ঃ আধুনিক ভাষাবিজ্ঞানৰ পিতৃ পুৰুষ বুলিলে কাক বুজায়? সেই গৰাকী পণ্ডিতৰ সময়ৰ পৰা ইউৰোপ আৰু আমেৰিকাত ভাষা চর্চাৰ এটি থুলমূল আভাস দিয়ক।

প্রশ্ন ৩ ঃ বিশ্বত ভাষা-চর্চাৰ ক্রমবিকাশ সম্পর্কে এটি আলোচনা যুগুত কৰক।

*** ***** ***